

Dette resumé er publiceret i det elektroniske tidsskrift
Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference
at Aalborg University)
ISSN 1603-9696
www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Titel

Forfatter(e), mailadresse

Tilhørsforhold

Anette Enemark, Mobilitetschef Movia

Abstrakt

Denne special session vil showcase en række af de konkrete løsninger og tiltag der er implementeret for at øge mobiliteten til ungdomsuddannelserne. Og lægge op til en bred dialog om udfordringerne for de unge (og uddannelsesinstitutionerne samt kommuner og regioner), hvordan de kollektive løsninger vi kender kan upscales så de matcher behovet, samt hvilke nye løsninger der er skal på banen for at løfte denne vigtige samfundsopgave. Målet er at sessionen skal munde ud i en række konkrete forslag der kan testes. Gerne med udgangspunkt i de kollektive produkter der findes allerede.

God mobilitet har stor betydning for, at unge gennemfører en ungdomsuddannelse. De seneste årtier er ungdomsuddannelserne, gymnasier og erhvervsuddannelser, blevet samlet i større campusser. Det styrker fagligheden, men mange unge i landområderne har fået længere transporttid mellem hjem og uddannelse. Danske Regioner pegede i 2015 på, at der er sammenhæng mellem afstanden til ungdomsuddannelse, og hvor mange unge der starter på eller gennemfører en ungdomsuddannelse i et område: Jo længere til en ungdomsuddannelse, desto mere sandsynligt er det, at de unge enten ikke starter på, eller ikke gennemfører, en ungdomsuddannelse, det gælder særligt for erhvervsuddannelserne.

Kommunerne og de kollektive trafikselskaber har stor fokus på modeller, løsninger og samarbejder der mindsker transportbarriererne for de unge.

Mange tiltag nødvendige for at øge mobiliteten for unge til uddannelse

Unge der bor uden for de større byer er ikke blot udfordret på mobiliteten til uddannelse. Fleksible rejsemuligheder er også vigtige for unge for at kunne deltage i sociale aktiviteter, for at kunne benytte læsesale eller andre faciliteter på uddannelsesstederne. Et behov som den ordinære kollektive trafik, med fokus på betjening i myldretiderne, ikke kan give.

En undersøgelse fra Kraks Fond Byforskning fra 2019 viser, at unge i stigende grad vælger gymnasiet til og erhvervsuddannelserne fra. Samme undersøgelse viser, at unge, der tager en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse, er mere tilbøjelige til at blive boende i lokalområdet: Unge med erhvervsfaglig uddannelse har 25 procentpoint højere tilbøjelighed til at blive boende i forhold til de unge, der tager en gymnasial ungdomsuddannelse.

Unge vej til uddannelse har derfor både betydning for, hvor mange unge der får en ungdomsuddannelse, for deres ungeliv og for den demografiske udvikling uden for de større byer.

Trafikselskaberne og kommunerne arbejder med forskellige modeller og løsninger samt videnindsamling i et tæt samarbejde med uddannelsesinstitutionerne.

Temaerne på sessionen

Korte indlæg og tid til debat, videndeling og ideer til upcycling. Sessionen bliver bygget op over korte indlæg om de ovennævnte emner

Moderator: Anette Enemark, Mobilitetschef, Movia

- 1) Hvorfor god mobilitet til uddannelse er vigtig
Oplæg: Jakob Schiøtt Stenbæk Madsen, Danske Regioner
- 2) Hvad er de unges udfordringer i forhold til uddannelse og transport
Highlights fra en række undersøgelser af unges transport behov og ønsker
Oplæg: Søren Fischer Jepsen, Rådgiver i Movia
- 3) Strategiske samarbejder med uddannelsesinstitutioner
Eksempler fra konkrete samarbejder på tværs af landet: metode og udbytte
Oplæg: Patrycja Anna Zieba, Markedskonsulent i Fynbus
- 4) Målrettede ungeløsninger i flextrafikken
Erfaringer og pris på de konkrete løsninger på tværs af landet
Oplæg: Lotte Stensberg, afdelingschef for Plan, Udvikling og HR i Sydtrafik

De fire temaer er uddybet nedenstående:

Unge og transport til uddannelse: Hvad er problemet egentlig

Danske Regioner har i foråret 2020 igen sat fokus på unge og transport til uddannelse. I dag udbydes det almene gymnasium (stx) i 100 byer, mens udbuddet af handelsskoler (hhx), tekniske gymnasium (htx) og erhvervsuddannelser er noget mindre. En opgørelse fra Danske regioner viser at der kun udbydes grundforløb på de tekniske erhvervsuddannelser i 51 byer.

I 2020 vil der ifølge prognoser fra Center for Regional og Turismeforskning mangle over 30.000 faglærte. Det er uddannede inden for så forskellige fagområder som jern og metal, bygge og anlæg samt handel og kontor. Der er dog store regionale forskelle på hvilken type faglærte, virksomhederne i det enkelte arbejdskrafts- og pendlingsoplande vil komme til at mangle. Samtidig vælger stadig færre unge at starte på en erhvervsuddannelse. Andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse efter 9. og 10. klasse, er faldet fra 31,7 til 18,5 procent i perioden

2001-2015. Samtidig forlader en stor generation af ældre faglærte arbejdsmarkedet i de kommende år. Det er derfor afgørende, at erhvervsuddannelserne gøres mere attraktive.

Tidligere analyser fra Danske Regioner peger på at afstanden til uddannelsesstederne har stor betydning for hvor mange der starter på, og gennemfører, en ungdomsuddannelse.

Analysen og undersøgelser: De unges ønsker og behov for transport

Trafikselskaberne ønsker at inddrage de unge i, hvordan mobiliteten kan blive bedre. Og har brug for viden og input for at kunne dette. Bla. indsamles viden gennem den nationale spørgeskemaundersøgelser, der undersøgelsen af unges brug af Ungdomskort til uddannelse og fritid. Undersøgelsen gennemføres i regi af TiD i foråret 2020. Dertil kommer viden fra de mange surveys målrettet særlige grupper af unge, gennemført for at få viden om netop deres situation. Ligesom trafikselskaberne indgår i direkte dialog med de unge om deres transportudfordringer og ønsker fx på morgensamlinger og i designede forløb.

Denne viden præsenteres i kort form for deltagerne, og vil udgøre et bagtæppe for debatten på sessionen.

Strategiske samarbejder med Campus og uddannelsesinstitutioner

Gennem et strategisk samarbejde mellem campusområder og uddannelsesinstitutioner, kommuner og trafikselskaber skabes de bedst mulige rammer for at unge kan komme let(tere) til ungdomsuddannelserne med kollektive transport. Det vil kunne øge andelen af unge der begynder på og gennemfører en ungdomsuddannelse, vil kunne øge optaget på ungdomsuddannelserne og sekundært øge antallet af unge der kan begå sig i den kollektive trafik. Samarbejderne kan have meget forskellig karakter, men bygger på en win-win situation hvor alle parter får noget ud af det. Fx gennem årlige koordineringsmøde hvor uddannelsesinstitutionerne fortæller om deres årsplan (ferier, temauger) samt optag m.v. der kan påvirke efterspørgslen efter kollektiv trafik. Og uddannelsesinstitutionerne får information om planlagte ændringer i buslinjer. Mange samarbejder omfatter også målrettet information til de studerende (og kommende studerende) om bus/tog. Samt fælles udviklingsprojekter der øger brugen (og tilfredsheden med) den kollektive trafik som lokale kampagner, temadage, interne projekter på campus m.v.

Målrettede ungeløsninger i flextrafikken

En række danske kommuner og trafikselskaber tester koncepter hvor studerende, som har langt fra bopæl til uddannelsesinstitution, bliver hentet om morgenen og kørt direkte til uddannelsesstedet – og kørt hjem igen om eftermiddagen. Tilbuddene er målrettet unge der har meget langt til skole. Dette er dyre løsninger for kommunerne. Men prioriteres økonomisk som en investering i fremtiden.